

Miljödepartementet
Internationella sekretariatet

Rådets möte (miljöministrarna) den 24 oktober 2022

Kommitterad dagordning

1. Godkännande av dagordningen
2. A-punkter
3. Översynen av direktiv 2010/75/EU om industriutsläpp och direktiv 1999/31/EG om deponering av avfall

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt.

Ansvarigt statsråd: [Annika Strandhäll]

Förslagets innehåll: Den 5 april 2022 presenterade kommissionen ett förslag till revidering av Industriutsläppsdirektivet (IED), som ett led i att genomföra EU:s gröna giv och flera tillhörande strategier. Det övergripande syftet med direktivet är att fastställa bestämmelser om samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar från industriella verksamheter och för att skapa likvärdiga konkurrensvillkor inom EU med likvärdiga miljökrav.

Diskussionen vid miljörådet kommer att fokuseras till frågor om djurhållande verksamheter samt skadestånd och sanktioner.

I fråga om djurhållande verksamheter innehåller kommissionens förslag bl.a. att de djurhållande verksamheter som omfattas utökas till att omfatta även uppfödning av nötkreatur och tröskelvärde för samtliga sänks till 150 'live stock units', LSU. Därtill föreslås särskilda förenklade regler för de

djurhållande verksamheterna. Innehållet i dessa delar föreslås tas fram genom en delegerad akt.

Förslaget innehåller även förtydliganden och preciseringar av kraven på att medlemsstaterna ska fastställa sanktioner för överträdelser av kraven i direktivet, bl.a. ska straffen inkludera böter och relateras till inkomst och överträdelsens dignitet. Det införs även en möjlighet att få skadestånd från verksamheter eller myndigheter, för hälsoskador som uppstår p.g.a. att kraven i direktivet inte följts.

I övrigt innehåller förslaget bl.a. ökat fokus på att möjliggöra och främja spridning av nya tekniker, genom inrättande av ett innovationscentrum och möjligheter att prova ny teknik. En verksamhetsutövare ska visa vilken nivå som är ett rimligt gränsvärde för anläggningen med utgångspunkt från lägsta gränsvärde för utsläpp (BAT AEL). Vissa gränsvärden för miljöprestanda/resurshushållning blir bindande. Krav införs om att industrianläggningar ska ha ett miljöledningssystem som inkluderar en omställningsplan. De branscher som omfattas av kraven utökas även till t.ex. gruvor och batterifabriker.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar att kommissionen lagt fram ett förslag för att minska utsläppen och stärka omställningen till en klimatneutral och cirkulär ekonomi.

Regeringen kan se fördelar med att direktivets tillämpningsområde utökas till att omfatta fler branscher och att fler verksamheter regleras, eftersom det kan ge mer likvärdiga konkurrensvillkor inom EU med likvärdiga miljökrav.

Regeringen anser att ambitionen till förenkling för djurhållande verksamheter är positiv men det finns oklarheter som gör det svårt att helt bedöma konsekvenserna av förslaget. Det är viktigt att det ges tydliga ramar för vad de förenklade reglerna för djurhållande verksamheter ska innehålla så att de blir adekvata och rimliga. Det är viktigt att storleken på verksamheterna som inkluderas samt kraven blir rimliga för att inte äventyra livsmedelsförsörjningen eller jordbrukets konkurrenskraft.

Regeringen anser att det är viktigt att regler om skadestånd, preskription och sanktioner blir väl avvägda. Direktivet bör utformas så att sanktionerna för brott mot miljölagstiftningen är likvärdiga så att det skapas likvärdiga konkurrensvillkor inom EU med likvärdiga miljökrav. Samtidigt är det viktigt

att direktivet är i linje med liknande reglering i andra straffrättsliga instrument. Det är också viktigt att direktivet inte låser medlemsstaterna vid en viss lagteknisk lösning utan ger medlemsstaterna en viss frihet vid genomförandet avseende sanktioner och skadestånd.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 7 juni 2022. Överläggning gällande frågor om djurhållande branscher i IED i EU-nämnden den 23 september 2022 inför möte i jordbruksrådet den 26 september 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Fortsatt förhandling av förslaget till reviderat IED kommer att ske i rådsarbetsgruppen för miljö, WPE, under hösten samt under det svenska ordförandeskapet.

Faktapromemoria: 2021/22:FPM88

4. Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om upprättande av en ram för att fastställa krav på ekodesign för hållbara produkter och om upphävande av direktiv 2009/125/EG

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Riktlinjedebatt

Ansvarigt statsråd: [Annika Strandhäll]

Förslagets innehåll: Kommissionen presenterade den 30 mars ett förslag till förordning om ekodesign för hållbara produkter. Förslaget, som är en del av ett lagstiftningspaket inom ramen för den europeiska gröna given, ska få hållbara produkter att bli norm, främja cirkulära affärsmodeller och ge konsumenterna mer inflytande i samband med den gröna omställningen.

Förslaget syftar till att ge möjlighet att reglera produkters hållbarhet genom hela deras livscykel. Kommissionen ges befogenhet att sätta ekodesignkrav på produktgrupper på hållbarhet och tillförlitlighet, återanvändbarhet, uppgraderbarhet, reparerbarhet, underhåll och renovering, innehåll av skadliga ämnen, energi- och resurseffektivitet, innehåll av återvunnet material, återtillverkning och återvinning, koldioxid- och miljöavtryck samt förväntad mängd avfall som produkten ger upphov till. I förslaget ges kommissionen mandat att i en arbetsplan bestämma vilka produktgrupper som ska prioriteras.

Förslaget innehåller också krav på att digitala produktpass tas fram för de produktgrupper som regleras. Produktpassen ska innehålla information om ekodesignkraven inklusive information om skadliga ämnen och följa med produkten längs hela dess livscykel.

Vidare ges kommissionen befogenhet att ta fram förbud mot att förstöra konsumentprodukter när det kan motiveras av miljöskäl. Förslaget innehåller även möjligheten för kommissionen att ställa krav på grön offentlig upphandling.

Diskussionen vid miljörådet kommer att fokusera på hur förslaget kan bidra till den gröna omställningen och hur de digitala produktpassen kan underlätta för hållbara produktval.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen välkomnar förslaget och ser det som en viktig del i att nå EU:s miljö- och klimatmål. Rätt genomfört kan förslaget på ett kostnadseffektivt sätt bidra till omställningen till en grön och cirkulär ekonomi där hållbara produkter är norm.

Regeringen anser att det är viktigt att förslaget blir ambitiöst, tydligt och rättssäkert utformat och att det blir förutsebart för alla aktörer vilka krav som kommer att ställas på produkterna och hur kommissionen ska ta fram kraven. Det är viktigt att förslagets dubbla målsättning om förbättring av produkters hållbarhet och harmonisering av den inre marknaden hanteras tillsammans för att säkerställa en väl balanserad rättsakt.

Regeringen välkomnar förslaget om produktpass och ser att det är viktigt att dessa säkerställer spårbarhet och ger adekvat information. Ett välfungerande informationsflöde är en förutsättning för en cirkulär ekonomi.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Överläggning i Miljö- och jordbruksutskottet den 21 juni 2022.

Fortsatt behandling av ärendet: Förhandlingarna i rådet kommer att fortgå under hösten.

Faktapromemoria: 2021/22:FPM84

5. Rådsslutsatser inför den 27:e partskonferensen (COP 27) för FN:s ramkonvention om klimatförändringar (Sharm el Sheikh, Egypten, den 6–18 november 2022)

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande av rådsslutsatser.

Ansvarigt statsråd: [Annika Strandhäll]

Förslagets innehåll: Den 27:e partskonferensen (COP27) inom klimatkonventionen (UNFCCC), det fjärde partsmötet för Parisavtalet och det 17:e partsmötet inom Kyotoprotokollet äger rum i Sharm el-Sheikh, Egypten i november. Vid miljörådsmötet avser rådet anta EU:s förhandlingsmandat genom rådsslutsatser.

COP26 som hölls i Glasgow förra året nådde en överenskommelse om Parisavtalets regelbok, ett regelverk för internationella samarbetsformer (artikel 6) och alla länder uppmuntrades att ta femåriga klimatåtaganden (gemensamma tidsramar).

De enskilda ländernas ambitionsnivå i sina klimatåtaganden är inte något som förhandlas utan de beslutas nationellt. De utfästelser länderna åtagit sig leder inte till en minskning av utsläppen utan snarare en ökning med över 13 procent enligt FN:s vetenskapliga klimatpanel IPCC. Denna otillräcklighet i länders ambitionsnivå och vetenskapens senaste rapporter föranledde att beslutstexten från Glasgow kom att innehålla skarpare språk kring 1,5-gradersmålet; en process för att minska utsläppsminskningsgapet i relation till 1,5-gradersmålet till 2030; uppmaning till alla länder att se över sina åtaganden till år 2022 i linje med 1,5-gradersmålet och årliga ministermöten fram till 2030 om hur ambitionen kan stärkas, samt årliga syntesrapporter om hur åtaganden ligger till i förhållande till 1,5-gradersmålet.

I fråga om rådsslutsatserna har Sverige fått gehör för sina synpunkter vid förhandlingarna i rådsarbetsgruppen. Sverige har särskilt fått gehör för att tydligare integrera 1,5-graders målet i de internationella förhandlingarna och för tydliga hänvisningar till den senaste vetenskapen. Sverige har också verkat och fått gehör för referenser till ett jämställdhets-, ungdoms- och urfolksperspektiv i slutsatserna, vikten av en rättvis omställning, att alla parter behöver förbinda sig till nya, ambitiösa, klimatåtaganden – så kallade NDC:er – och långsiktiga klimatstrategier i linje med den senaste vetenskapen. Sverige har också fått gehör för referenser till

koldioxidprissättning och att alla länder, särskilt länder med stora utsläpp behöver vidta stärkta kort- och långsiktiga åtgärder i syfte att öka sin ambitionsnivå. Sverige har därutöver verkat och fått gehör för budskap om de samhälleliga och ekonomiska fördelarna med att vidta utsläppsminskande och klimatanpassade åtgärder, liksom uppmaning till alla länder att följa upp på de rekommendationer som togs fram vid Stockholm+50 konferensen.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen bedömer att förslaget till rådsslutsatser tillgodoser de svenska prioriteringarna och kan på rådsmötet därför ställa sig bakom ordförandeskapets förslag till slutsatser.

Den senaste vetenskapen och i synnerhet de nyligen presenterade IPCC-rapporterna behöver tydligt genomsyra COP 27. Sverige kan framhålla vikten att EU och övriga parter till Parisavtalet håller 1,5 gradersmålet inom räckhåll. Viktigt att EU tillsammans med andra stora ekonomier framhåller vikten av klimatomställningen också givet geopolitiska utmaningar.

Sverige kan verka för att rådsslutsatserna lyfter fram ekonomiska och samhälleliga möjligheterna med utsläppsminskande- och klimatanpassningsåtgärder såsom jobbskapande och innovation. Vikten av att prissätta koldioxidutsläpp, fasa ut kolkraft och ineffektiva fossila subventioner globalt såsom stöd till fossila energisektorn är ytterligare element som kan genomsyras av EU:s rådsslutsatser.

Sverige kan även framhålla vikten av att ställa om finansiella flöden för att möjliggöra ett skifte till en klimatneutral och motståndskraftig global ekonomi. Sverige kan driva på för budskap om att EU och dess medlemsstater fortsatt ska leva upp till åtagandet om att mobilisera 100 miljarder USD per år från och med 2020 i linje med rådsslutsatser om klimatfinansiering som antogs 4 oktober i år. Sverige kan därutöver verka för att tryck sätts på andra utvecklade länder att skala upp sin finansiering så att målet kan nås, samtidigt som förstärkningar behöver ske för att höja mottagandekapaciteten för finansiellt stöd i utvecklingsländer.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rådsslutsatserna för COP27 har inte behandlats i riksdagen tidigare.

Fortsatt behandling av ärendet: Rådsslutsatserna utgör EU:s position inför partsmötet i Sharm el-Sheikh, Egypten den 6 november – 18 november 2022.

Faktapromemoria: -

6. Rådsslutsatser inför 15:e partsmötet inom Konventionen om biologisk mångfald (CBD) och dess protokoll

Vilken typ av behandling förväntas i rådet: Antagande av rådslutsatser.

Ansvarigt statsråd: [Annika Strandhäll]

Förslagets innehåll: Miljörådet ska fatta beslut om rådslutsatser inför det 15:e partsmötet inom FN:s konvention om biologisk mångfald (COP15 CBD) och dess protokoll, som hålls i Montreal den 7–19 december. Slutsatserna anger vad EU och dess medlemsstater vill uppnå i förhandlingarna om ett nytt globalt ramverk för biologisk mångfald.

I förslaget till rådslutsatser betonas vikten av att ramverket blir ambitiöst, heltäckande och transformativt i syfte att stoppa och vända förlusten av biologisk mångfald till 2030. Förslaget till rådslutsatser innehåller bl.a. följande globala mål:

- Att 30 % av land och av hav ska skyddas till 2030.
- Att 3 miljarder hektar skadade ekosystem på land, inklusive våtmarker, och 3 miljarder hektar i havet ska återställas till 2030.
- Att den genetiska mångfalden upprätthålls och att utrotningen av kända hotade arter stoppas till 2030.
- Att introduktion och etablering av invasiva främmande arter begränsas.
- Att föroreningar ska minskas till nivåer som inte skadar biologisk mångfald.
- Att det globala ekologiska fotavtrycket ska vara inom planetens gränser till 2050.

Förslaget till rådslutsatser understryker att åtgärder för att minska klimatförändringarna och skydd av biologisk mångfald måste gå hand i hand. Livskraftiga ekosystem kan mildra effekten av klimatförändringarna och samtidigt undvika negativ påverkan från åtgärder för minskning av växthusgaser och klimatanpassning på biologisk mångfald. Andra aspekter

som lyfts fram är betydelsen av mänskliga rättigheter och jämställdhet samt näringslivets och finansiella institutioners ansvar.

För att målen ska kunna nås behöver genomförandet stärkas. EU och dess medlemsstater föreslår därför en process för bättre planering och uppföljning där bl.a. parternas nationella mål läggs ihop. Det är också centralt att öka finansieringen och att fasa ut eller reformera subventioner som skadar den biologiska mångfalden.

I förhandlingarna har Sverige drivit på för mätbara tillståndsmål för både 2050 och 2030 samt åtgärds mål för 2030. Sverige har lyft betydelsen av konkreta mål för bevarande av genetisk variation. Därtill har Sverige verkat för skrivningar om ett stärkt genomförande, där en central del är att parterna måste rapportera sina nationella mål när ramverket beslutats. Ett resultat av Sveriges insatser är att rådsslutsatserna innehåller ett explicit stöd till konventionens jämställdhetsplan.

Förslag till svensk ståndpunkt: Regeringen stödjer ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser.

Datum för tidigare behandling i riksdagen: Rådsslutsatserna för COP15 CBD har inte behandlats i riksdagen tidigare. Regeringen samrådde den 13 december 2019 med EU-nämnden om ställningstagande till rådsslutsatser om ett globalt ramverk för biologisk mångfald efter 2020.

Fortsatt behandling av ärendet: Rådsslutsatserna utgör EU:s position inför det 15:e partsmötet inom FN:s konvention om biologisk mångfald (COP15 CBD), som hålls i Montreal den 7–19 december.

Faktrapomemoria: -

7. Övriga frågor

- a) Rapporter om viktiga internationella möten under senare tid
 - i) Den nionde ministerkonferensen Miljö för Europa (Nicosia, Cypern, den 5–7 oktober 2022)
 - ii) Det nionde mötet inom ramen för den mellanstatliga vetenskapspolitiska plattformen för biologisk mångfald och ekosystemtjänster (Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem

Services, IPBES 9) (Bonn, Tyskland, den 3–9 juli 2022) iii) Det femte extra mötet mellan parterna i Montrealprotokollet (ExMOP 5) (Bangkok, Thailand, den 16 juli 2022)

Information från ordförandeskapet och kommissionen

b) Aktuella lagstiftningsförslag (Offentlig överläggning i enlighet med artikel 16.8 i fördraget om Europeiska unionen)

Direktivet som ersätter direktiv 2008/99/EG om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser

Information från ordförandeskapet på begäran av kommissionen

c) Konferensen om utformning av klimatrelianta landskap (Prag, Tjeckien, den 13–14 september 2022)

Information från ordförandeskapet